

VLASTA MLAKAR:

**Rastlina je sveta,
od korenin do cveta**

Vabljeni na predavanje
in predstavitev knjige etnologinje in kulturne antropologinje o
tradicionalnem znanju o rastlinskem svetu na Slovenskem.

četrtek, 12. marec 2020, ob 18⁰⁰

v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica

Ljudsko zdravilstvo kot del tradicionalne kulture Slovencev je v marsičem zelo samosvoje, nadvse pa preseneča izredna pestrost ljudskih imen za zdravilne rastline. Naši predniki so približno 500 zdravilnih rastlin poimenovali s kar 6000 domačimi imeni. Tradicionalno znanje o uporabi rastlin razkriva tudi vso njihovo iznajdljivost, duhovni razvoj, pogled na svet in naravne pojave – skratka modrost življenja, ki je izhajala iz tesne povezanosti z naravo. Ljudsko zdravilstvo je slonelo na prastarih izkušnjah in se je z ustnim izročilom prenašalo iz roda v rod. Z zdravilnimi rastlinami so se ukvarjale ženske, ki so skrbele za kuhanje in dom, a je bilo poznavanje zdravilnih rastlin vselej tudi dejavnost posebej izurjenih posameznikov, v najstarejših časih vračev in vračk, pozneje raznih ljudskih zdravilcev, padarjev in zeliščarjev. Valvasor navaja, da so bile na Kranjskem še v 17. stoletju znane ženske, ki so poznale zdravilna in čarovna sredstva za mnoge bolezni, ljudstvo pa jim je pripisovalo nadnaravno moč, zato so jih imenovali boginje. S krščanstvom so vrače in vračke označili za čarovnike in čaravnice ter jih preganjali. Od 19. stoletja sta bili vse pomembnejši medicina in kemija, ljudske zdravilske pripravke pa so izpodrivali lekarniški. Ljudsko zdravilstvo je ves čas sobivalo s cerkvenimi prepovedmi, ki so ljudsko prakso označile za vraževerje, uradna medicina pa je ljudske zdravilce imenovala mazači, šarlatani. Vendar so bili preprosti kmečki ljudje zaradi slabega gmotnega stanja in oddaljenosti od zdravnikov še dolgo prepuščeni lastni iznajdljivosti in pomoči ljudskih zdravilcev.

